

MOSZE OPATOWSKI

ur. 1926; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, współczesność
Słowa kluczowe	Lublin, współczesność, przesłanie do młodych, Żydzi, tożsamość

Przesłanie do młodych

Ja mam tylko nadzieję, że nowe pokolenia będą patrzeć inaczej na całą sprawę żydowską, to znaczy, że nie będą słuchać [tylko tego], co pradziadek albo dziadek powiedział na Żydów. Po pierwsze, to nie jest prawda, że państwo polskie dało możliwość Żydom być [na] równi z innymi obywatelami, że każdy mógł się uczyć, gdzie chce i kiedy chce, pracować w różnych fachach. Żydom nie dali [tej możliwości], dlatego część Żydów żyła na niskim [poziomie], żyli jak żebracy. Nie wszyscy mieli pieniądze, nie wszyscy byli uczeni. Byli uczeni na żydowski temat, ale nie mieli żadnego [wykształcenia ogólnego]. Jak chce się żyć między nami, to trzeba zrozumieć, z jakiego powodu to wszystko się stało. Nie mogli kupić ziemi. Mój ojciec mógł, ponieważ on się urodził [w rodzinie] rolnika, a inni nie mogli. Nie mogli [pracować] w różnych zawodach.

Nie myślałem, kim ja jestem. To jest prawda. Później zrozumiałem, w czasie wojny, że jestem Żydem, bo nie chcą mnie. W lesie, jak zabijali nas Polacy z AK, to już rozumiałem. Ale nie wszyscy, ja nie mogę powiedzieć, że wszyscy. Przecież zostali. Może mniej, może mogłoby być więcej. Nie wiem, nie wiem dokładnie, nie chcę myśleć o tym. Nie wiem, jakby inne narody patrzyły na to, dlatego nie mogę powiedzieć. Ja przeżyłem, cierpiałem, ale ja nie mogę oskarżyć nikogo. Wiem, że nawet Niemcy skrywali Żydów. Niedużo, mało. Nawet Niemiec jeden dał uciec z oblawy kobiecie z dzieckiem. To zależy, jaka osoba.

Data i miejsce nagrania	2007-11-27, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"